

Participatieproject

DE CAMERA VERBINDT MENSEN

Buitenexpositie
Blokhuispoort

FryslânPhoto
Festival

Inhoudsopgave

- 2 Colofon
- 3 Voorwoord
- 4 Inleiding
- 5 Ahmad en Jakob
- 6 Aline en Fransje
- 7 Amine en Jeanine
- 8 Antje en Alya'a
- 9 Bonaventure en Brecht
- 10 Edgar en John
- 11 Faris en Hans
- 12 Luna en Willemieke
- 13 Mahmoud en Bert
- 14 Mebrhit en Buena
- 15 Mohammed en Ahmad
- 16 Mohammed en Martin
- 17 Nebi en Harm
- 18 Nidal en Harmina
- 19 Rustom en Thea
- 20 Tadese en Gerrit
- 21 Tareq, Youssef en Willem
- 22 Tesfalem en Bea
- 23 Wasim en Laura

Colofon

Werkgroep participatie Jan de Boer, Luna Krbab, Harm Mulder, Elske Riemersma en Gretha Wijbenga (coördinator) **Redactie** Femke Jaarsma/Verwoord In Beeld – interviews en eindredactie, Fransje Grisnich – interviews **Vormgeving** Richard Bos – exposities en billboards, Margriet Schonenburg – huisstijl en programmaboekje **Partners** Welzijnsorganisaties Amaryllis en Wellzo

Leeuwarden, oktober 2017 | info@fryslanphoto.com

Foto: Ton Groot Haar

Voorwoord

De afgelopen jaren kreeg Nederland en dus ook Fryslân te maken met een grote stroom vluchtelingen, voornamelijk uit Syrië en Eritrea. Deze nieuwkomers dragen ervaringen met zich mee waar wij in ons veilige land vaak geen weet van hebben. Een grote groep heeft een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd maar kan of mag nog niet werken. Dat maakt het een stuk lastiger om aansluiting te vinden in de samenleving. Hoe kun je mensen met totaal verschillende achtergronden dan toch met elkaar in contact brengen? Vanuit die vraag is het Participatieproject van het FryslânPhoto Festival ontstaan. Want hoe mooi zou het zijn als we met dit project ook maar een klein beetje verbinding tot stand konden brengen. En zo stuurden we autochtone Leeuwarders en nieuwkomers samen met een camera op pad om elkaars leefomgeving te fotograferen. Zij toonden een enorme inzet om dit project te laten slagen. Soms was er onmacht vanwege taal- en cultuurverschillen. Er was moed voor nodig om elkaar in de ogen te durven kijken, elkaar te leren kennen. Zo ontstond een reeks bijzondere fotoseries, die eigenlijk maar een fractie laten zien van wat er zich allemaal tussen de deelnemers heeft afgespeeld.

Er is zoveel wat ons bindt maar misschien net zoveel dat ons scheidt. We leven soms in dezelfde stad maar wat weten we van elkaar? Door autochtoon en nieuwkomer er samen op uit te sturen, hoopten wij mensen met elkaar te verbinden. Ik durf met enige trots te zeggen dat we hierin geslaagd zijn. Eén van de deelnemers aan het project verwoordde het heel treffend: "De camera heeft ons dichterbij elkaar gebracht". Grote dank gaat uit naar de werkgroep Participatie, onze samenwerkingspartners: coöperatie Amaryllis en dan in het bijzonder Marleen Holwerda, en welzijnsorganisatie Wellzo. Ook veel dank aan het Oranje Fonds, diverse andere fondsen en de gemeente Leeuwarden die het project financieel ondersteunden.

Elske Riemersma
*initiatiefneemster en projectleidster Participatieproject
FryslânPhoto*

Inleiding

Bij het idee voor een fotofestival bedachten we dat we ook graag iets wilden organiseren voor en met mensen voor wie een 'eigen plek' niet vanzelfsprekend is. We kozen voor vluchtelingen, omdat mensen in de initiatiefgroep al bij deze doelgroep betrokken waren. In de voorbereiding kwam naar voren dat we nieuwkomers wilden koppelen aan wijkbewoners. Marleen Holwerda van Amaryllis volgde bij Fotofabryk een vervolgcursus, hoorde van het initiatief en was meteen enthousiast. En zo werd Amaryllis partner van het Participatieproject. Wellzo werd benaderd en ook zij waren enthousiast. Via hen werden de nieuwkomers aangemeld voor het project.

Na een fotocursus van twee dagdelen voor alle deelnemers ging het fotoproject van start met 20 koppels van nieuwkomers en autochtone wijkbewoners. Deze koppels werden verbonden aan vrijwillige fotocoaches, allen enthousiaste amateurfotografen.

Marleen: "De deelnemers bloeiden helemaal op. Ze kregen weer een doel, een activiteit, en kwamen op plekken waar ze anders niet zo snel zouden komen. Dat geeft meer zelfvertrouwen en zingeving. En sommige deelnemers zijn ook echt goed in fotograferen, hebben talent."

Door de samenwerking tussen autochtonen en nieuwkomers is er meer onderlinge verbinding en begrip tot stand tot stand gekomen. Marleen: "De nieuwkomers voelen zich nu meer gezien en serieus genomen; ze hebben wat te melden. Dat doet hen goed. Ze voelen dat ze ergens bij horen en dat is belangrijk, want er is veel eenzaamheid."

De foto's en verhalen van de fotokoppels zijn verwerkt in een buitentoonstelling in de Blokhuispoort en op billboards door de stad. Daarnaast worden er wijktoonstellingen bij de verschillende sociale wijkteams van Amaryllis georganiseerd.

Uit het Participatieproject zijn unieke fotoseries ontstaan. Naast mooie beelden, leverde dat ook allerlei bijzondere verhalen op. Deze lees je op de pagina's hierna. Op www.fryslanphoto.com vind je de langere versies van deze verhalen.

Veel kijk- en leesplezier gewenst!

Ahmad en Jakob

Ahmad groeide op in Syrië en woont nu twee jaar in Nederland. Hij is druk bezig de Nederlandse taal te leren. "Volgend jaar ga ik examens doen." Daarna wil hij graag een studie economie volgen. Fotocoach Jakob woont in Grou, is sociaal-psychiatrisch verpleegkundige en gaat bijna met vervroegd pensioen.

"Beelden moeten voor zichzelf spreken"

Voordat hij meedeed aan het project maakte Ahmad alleen maar foto's met zijn telefoon. Fotografie is voor hem vooral een leuke bezigheid. "Ik hoef er niet mijn werk van te maken. Anders raak ik mijn hobby kwijt." Jakob noemt Ahmad een natuurtalent. "Maar hij is veel te bescheiden want hij maakt echt heel mooie foto's." Ahmad legt uit dat hij niet te veel wil vertellen over zijn beelden. "Deze moeten voor zichzelf spreken."

"We kwamen terecht in het Rengerspark en dat is wel een beetje een thema geworden in onze foto's", aldus Jakob. Het koppel maakte ook foto's aan de zeedijk bij Wierum en bij De Harmonie, een belangrijke plek voor Ahmad. "Bij de drie grote keien voor de stadsschouwburg kom ik vaak samen met Syrische vrienden."

"Het was meer dan alleen coachen"

Ahmad geeft aan dat hij veel heeft geleerd van zijn fotocoach. Jakob vertelt dat ze ook een aantal diepgaande gesprekken hebben gehad. "Hierdoor heb ik meer inzicht gekregen in de politieke situatie in Syrië. Het was meer dan alleen coachen. Je hebt te maken met een mens. Ik heb een beetje kunnen zien hoe Faris hier leeft. En ik heb net zo goed van hem geleerd."

Ahmad Shakoush (22)

Fotocoach: Jakob van Huizen (63)

Aline en Fransje

Wel een nieuwkomer maar geen vluchteling: Aline uit Brazilië. Ze verliet huis en haard nog maar kortgeleden voor de liefde en woont nu bij haar Friese vriend in Leeuwarden. Ze deed mee aan het Participatieproject omdat ze snel aansluiting wil vinden bij de Leeuwarder samenleving.

"Woonboten had ik nog nooit gezien!"

In São Paulo volgde Aline een opleiding voor journalistiek. Met de camera trok ze door Leeuwarden. "Wat mij opviel waren al die fietsen, de scheve Oldehove, de nauwe straatjes, de grachten en de bloemen. En woonboten had ik nog nooit gezien!" De markt is haar favoriete plek. "Daar voel ik me thuis. Het herinnert mij aan São Paulo, waar mijn vader een marktkraam heeft."

"Tijdens het fotograferen hebben we veel gepraat", vertelt Fransje. "We bleken veel gemeen te hebben, ondanks het leeftijdsverschil en onze verschillende achtergronden. Zo hebben we een hekel aan 'strategische spelletjes' en bazige bazen. En we houden beide van structuur, zijn nogal een pietje-precies."

"Ik ben blij dat ik mee heb gedaan"

Door mee te doen aan het fotoproject heeft Aline iets voor zichzelf opgebouwd in Leeuwarden. Haar droom is om journaliste te worden. "Ik moet de taal nog leren dus ik begin eerst met fotografie en film. Daarom ben ik ook zo blij dat ik mee heb gedaan aan het project."

Aline Barbosa (29)

Fotocoach: Fransje Grisnich (64)

Amine en Jeanine

Amine komt uit Eritrea en is druk met het staatsexamen Nederlands aan het Friesland College. Jeanine is een echte Leeuwarder en studeert voor sociaal pedagogisch hulpverlener. Beiden zijn woonachtig in de Leeuwarder wijk Camminghaburen.

"Zoveel gelachen samen"

"Toen ik werd gevraagd voor het fotoproject wist ik meteen dat ik samen met Jeanine wilde gaan fotograferen." Amine komt uit Mosoda, een dorp in Eritrea. Jeanine leerde hij kennen tijdens een Eritrees feest. Ze dansten, feesten en hadden veel plezier samen. Voor de foto-opdrachten nam Jeanine Amine onder andere mee naar 'haar' Groene Ster. "We hebben zoveel gelachen." Jeanine vond fotograferen al leuk, voor Amine was alles nieuw. Hij wist niet hoe hij foto's moest maken met een echte camera.

"Wat een gastvrijheid!"

Het is de gastvrijheid die Jeanine het meest opvalt. "Je wordt altijd uitgenodigd om te blijven eten. Zo heb ik taita gegeten, een soort pannenkoek. En zigni, een pittig rundvlees gerecht. Echt heerlijk!" Jeanine vond het project in één woord "gezellig", terwijl Amine het vooral als "interessant" heeft ervaren.

Amine Tesfay (22)

Jeanine van der Molen (20)

Fotocoach: Astrid Schoenmaker

Antje en Alya'a

De één een echte Friezin, de ander afkomstig uit Syrië: Antje en Alya'a. Beide woonachtig in Jirnsom, maar compleet onbekenden voor elkaar. Een wereld van verschil en toch een enorme klik.

"We lijken op elkaar"

"We hebben een heel andere manier van leven. Maar het blijkt dat we in veel dingen hetzelfde zijn", aldus Antje. Ze is graag 'zelfvoorzienend' en verbouwt dan ook haar eigen groenten en kruiden. Dat spreekt Alya'a erg aan, het past bij haar cultuur. Fotograferen was voor beide al een hobby. Antje fotografeert graag planten en dieren, terwijl Alya'a liever mensen op de foto zet. "In Syrië fotografeerde ik op feesten en bruiloften van familie en vrienden."

"De camera zorgt voor verbinding"

Het achtjarige zoontje van Alya'a is zo enthousiast dat hij later fotograaf wil worden en Antjes dochter ziet een carrière als fotomodel voor zich. Naast de vriendschap met Antje en haar gezin, heeft ze veel mooie ervaringen en nieuwe contacten opgedaan. Datzelfde geldt voor Antje. "We hebben veel plezier met elkaar. De camera heeft echt voor verbinding gezorgd."

Alya'a (27), Antje Loorbach (47)

Fotocoach: Lydia van Santen

Bonaventure en Brecht

Bonaventure is afkomstig uit Kameroen en kwam vijftien jaar geleden naar Nederland. Hij woont net als fotomaatje Brecht in Leeuwarden. "Anderen zeiden dat het echt iets voor mij zou zijn en dat dacht ik zelf ook gelijk."

"Ik leg graag momenten vast"

Bonaventure: "Als immigrant of reiziger wil je dingen vastleggen. Ik heb foto's altijd gebruikt om terug te kijken naar momenten in mijn leven." Brecht: "Het leven is een aaneenschakeling van momentopnames en die leg ik graag vast."

Fotocoach Wenzel is diep onder de indruk van de portretfoto's die Brecht en Bonaventure van elkaar hebben gemaakt. "Ze legden vast wat ze tegenkwamen, gewoon dat moment." Brecht: "Toen Bona en ik elkaar voor het eerst ontmoetten, zei hij: 'ik ben iemand van het moment'. Zo zit ik ook in elkaar."

"We zijn echt vrienden geworden"

Bonaventure en Brecht zijn vrienden geworden. "Het was goed voor mij om Brecht te leren kennen en me zo te verdiepen in haar wereld en cultuur." Brecht: "Ik vond het heel mooi om iemand als Bona, uit een compleet andere cultuur te leren kennen."

Bonaventure Fohitung (43), Brecht Feenstra (51)

Fotocoach: Wenzel Oude Lenferink

Edgar en John

10 | Edgar komt uit Syrië en woont als nieuwkomer in Leeuwarden. Hij en zijn fotocoach John zijn buurtbewoners maar kenden elkaar voor deelname aan het Participatieproject niet.

“Ik heb mijzelf voor hem opengesteld”

Voordat hij meedeed aan het project wist Edgar eigenlijk nog niets van fotografie. John is blij dat hij Edgar een beetje wegwijs heeft kunnen maken met zijn jarenlange ervaring als hobbyfotograaf. “Ik heb mijzelf voor hem opengesteld, wat vanwege mijn psychische ‘problemen’ best een hele stap was.” Edgar heeft voor het project vooral foto's in en van de natuur geschoten. “Ik heb bijna alle parken in Leeuwarden bezocht.”

“Veel geleerd over cameratechnieken”

Of het koppel elkaar na afloop van het project nog eens zal zien, durft John niet te zeggen. “Ik hoop vooral dat ik iets van mijn kennis heb kunnen overbrengen.” Edgar: “John heeft mij veel geleerd over cameratechnieken en daar ben ik hem dankbaar voor.”

Edgar Kesho (20), John Blokland (52)
Fotocoach: Hilde Visser (stagiair)

Faris en Hans

Faris komt uit Sudan en woont bijna drie jaar in Nederland. Hij studeert mbo elektrotechniek. Faris werd gekoppeld aan fotocoach Hans uit Menaldum. “Ik was bang dat ons leeftijdsverschil misschien een belemmering zou vormen maar niets bleek minder waar.”

“Hij heeft echt talent”

Faris en Hans gingen meerdere keren samen op pad. Onder andere naar het Fries Museum, de Prinsentuin en de haven van Harlingen. Ze spraken telkens af bij de oude bibliotheek in Leeuwarden. “Zo kwam ik erachter dat dit eigenlijk een heel mooie ontmoetingsplek is.” Hans denkt ook dat Faris met zijn foto's laat zien hoe het hier in Nederland is. “Zo wilde hij bijvoorbeeld graag koeien en bloemen fotograferen. Hij heeft echt talent.”

“Enthousiasme voor fotografie is gegroeid”

Faris' grote wens is om een echte camera te kunnen kopen. Hans heeft het enthousiasme van Faris zien groeien en is blij dat hij daar een klein beetje aan heeft kunnen bijdragen.

Faris Salah (28)

Fotocoach: Hans Flaman (67)

11

Luna en Willemieke

Luna kwam twee jaar geleden vanuit Eritrea naar Nederland en woont nu in Leeuwarden. Willemieke heeft net de opleiding tot schoonheidsspecialiste afgerond.

“Ik kreeg de kans weer te fotograferen”

“Mijn ouders hadden in Eritrea een fotobedrijf. Ik hou van fotograferen. Mijn grote droom is natuurfotograaf worden. Dit project gaf me de kans weer te fotograferen.” Willemieke vindt het leuk nieuwe mensen en culturen te leren kennen. “Mijn interesse voor fotografie is ontstaan doordat ik wel eens model sta voor Jan, onze fotocoach. Nu kreeg ik de kans eens aan de andere kant van de lens te staan.” Voor aanvang van het project zijn Willemieke en Luna eerst wat gaan rondwandelen op verschillende plekken. “We hebben ook samen gegeten bij coach Jan en zijn vrouw, en bij Willemieke thuis.” In Eritrea fotografeerde Luna vooral mensen. “Hier vind ik dat moeilijk, omdat ik de taal nog niet goed beheers. In Nederland fotografeert ze vooral natuur en dieren. Ik vind het strand en de dieren hier erg mooi.” Willemieke fotografeert het liefste mensen. “Luna was een beetje mijn model tijdens de foto-opdrachten.”

“Mijn eigen wereld waardeer ik nu meer”

Luna: “Door het project heb ik echt kennisgemaakt met de Nederlandse cultuur en natuur.” Willemieke is blij dat ze Luna beter heeft leren kennen. “Hierdoor ben ik mijn eigen wereld meer gaan waarderen. Ik begrijp nu beter dat het niet voor iedereen vanzelfsprekend is dat je zomaar even naar het strand kunt gaan.”

Luna Krbab (22), Willemieke Reitsma (21)
Fotocoach: Jan de Boer

Mahmoud en Bert

Mahmoud komt uit Syrië en woont nu twee jaar in Leeuwarden.

“Ik heb iets met water”

“Ik vond het best moeilijk om de camera goed te bedienen”, aldus Mahmoud. Daarom ging hij ook samen met fotocoach Bert op pad. Onder andere naar Zwarte Haan, bij de Friese waddenkust waar Bert mooie zwart-witfoto's van Mahmoud maakte. “Het was erg fijn daar te zijn. Ik hou van de zee, in Syrië woonde ik aan de kust.” Mahmoud heeft iets met water. Zelf maakte hij foto's van bloemen en kinderen, van Arabisch eten maar hij fotografeerde ook op straat in Leeuwarden. “Er zijn hier heel andere bouwstijlen dan in mijn land. Al dat water, de kanalen en rivieren... En ik heb sneeuw gezien afgelopen winter!”

“Het project heeft mensen bij elkaar gebracht”

Het fotoproject heeft hij als zeer positief ervaren. “Ik vond het fijn dat er zoveel aandacht was voor nieuwkomers zoals ik.” En hij heeft er een Syrische vriend aan overgehouden. Hij leerde ook nog wat nieuwe Nederlandse woorden van Bert. “We praatten over van alles en nog wat, Mahmoud heeft een brede kennis. We hadden het zelfs over kwantummechanica.” Het viel Bert op dat de vluchtelingen in het project weinig contacten hebben, ook niet met elkaar. “Mooi dat dit project mensen bij elkaar heeft gebracht.”

Mahmoud Haj Redwan (21)
Fotocoach: Bert van der Kolk

Mebrhit en Buena

Mebrhit komt uit Eritrea en woont net als haar fotomaatje Buena in Leeuwarden. "Mijn buurvrouw deed mee aan het project en daarom het leek mij ook wel wat", aldus Buena.

"Nederland betekent vrijheid"

Fotocoach Welmoed vertelt dat het koppel één keer samen op pad is geweest. "Ze hebben toen onder ander foto's van elkaar gemaakt." Mebrhit: "We zijn met Buena en haar kinderen in de buurt van haar huis gaan fotograferen. En samen chips eten en cola drinken. Heel gezellig." Voor Mebrhit betekent Nederland vrijheid. "Mijn grote droom is om verpleegster te worden. Dit najaar start ik met de opleiding." Door mee te doen aan het fotoproject heeft ze nieuwe mensen leren kennen.

"Even oud maar zo'n verschillende achtergrond"

Welmoed: "Ik vond het mooi om te zien dat er een ontmoeting plaatsvond tussen een Eritrees meisje van begin twintig en een Nederlands meisje van dezelfde leeftijd met twee jonge kinderen. Bijna even oud en toch met zo'n verschillende achtergrond."

Mebrhit Berhe Goitom (21), Buena van Dijk (20)
Fotocoach: Welmoed Riemersma

Mohammed en Ahmad

Mohammed en Ahmad vluchtten beide uit Syrië maar leerden elkaar pas in Nederland kennen. Mohammed woont nu zeven maanden in Leeuwarden. Ahmad woont in Groningen. Ze zijn dikke vrienden geworden en wilden daarom samen meedoen aan het fotoproject.

"Wij zijn ondernemende types"

Zowel Mohammed als Ahmad houdt van fotograferen én van koken. Ze maken dan ook veel foto's van eten. "In Syrië deed ik dat ook al omdat koken mijn hobby is", aldus Mohammed. De Syrische vrienden deden ook mee aan het project om als nieuwkomers meer in contact te komen met andere mensen. "Ahmad en ik zijn allebei heel ondernemende types."

Na de fotocursus zijn ze in Leeuwarden en Groningen gaan fotograferen. "We hebben ook een keer met fotocoach Willem in Goutum gefotografeerd. In Groningen zetten we gekleurde huizen op de foto en in Leeuwarden de Oldehove en de grachten."

"Andere kijk op mijn omgeving"

Mohammed: "Ik heb nieuwe mensen leren kennen in Leeuwarden, zoals onze fotocoach Willem en mensen van de fotocursus. Ook ben ik door op zoek te gaan naar mooie beelden, anders gaan kijken naar mijn omgeving."

Ahmad Ibrahim (23), Mohammed Nour Alobid (23)
Fotocoach: Willem Bokkes

Mohanned en Martin

Mohanned komt uit Syrië, waar hij tandarts was. Hij woont nu in Leeuwarden. Fotografie is eigenlijk pas door het Participatieproject op zijn pad gekomen. "Ik wil graag nieuwe dingen leren."

"Ik wil laten zien hoe ik de wereld zie"

Mohanned heeft samen met fotocoach Martin gefotografeerd. "Dat ging heel goed. Martin is een flexibele man, en dat ben ik ook." Met zijn foto's wil hij een verhaal vertellen. "Het gaat mij niet om de kwaliteit van een foto of de techniek, maar wat ik ermee wil overbrengen. Ik wil laten zien hoe ik de wereld zie en ik hoop dat met mijn foto's te doen." In zijn foto's van wegen, straten maar ook grachten probeert hij de weg van een vluchteling uit te beelden. Eentje met vele zijwegen, kruispunten, hobbels en soms diepe gaten."

"Soms vertelt één foto meer dan een heel verhaal"

Door mee te doen aan het fotoproject is zijn kijk op de wereld een beetje veranderd. "Voorheen was ik vooral heel technisch, maar ik schrijf ook verhalen. Ik vind het mooi om iets te creëren. En dat doe je met foto's ook. Alleen is fotografie nog directer dan schrijven. Soms kun je met één foto een heel verhaal vertellen."

Mohanned Jazaarerly (43)

Fotocoach: Martin de Witte

Nebi en Harm

Nebi komt uit Eritrea en woont sinds twee jaar in Leeuwarden. Hij kwam via zijn taalles bij het project terecht. "Ik wilde graag leren fotograferen maar in het begin vond ik het wel lastig." Harm: "We hebben vooral onze eigen interesses gevolgd. Eerst maakten we portretten van elkaar en daarna zijn we de stad in gegaan. Ik hou ervan om mensen te fotograferen, maar liefst wel in een omgeving". Ze hebben vooral gebouwen gefotografeerd, oude en nieuwe. "Dat is wel een beetje ons thema geworden." Nebi vond de Leeuwarder architectuur fascinerend, zeker de combinatie van oud en nieuw. "In Eritrea zijn oude gebouwen altijd kapot. Hier zijn deze vaak nog net zo mooi als nieuwe".

"Het was een verrijkende ervaring"

Nebi : "Ik heb nieuwe plekken in Leeuwarden ontdekt en ik weet nu best veel over de Nederlandse architectuur." Harm: "Ik heb ook weer veel nieuws gezien. Nebi leerde mij anders kijken naar mijn stad. En ik weet nu meer over Eritrea. Het hele project was een verrijkende ervaring."

Nebi Habetmariam Woldegbrial (27)

Fotocoach: Harm Mulder (48)

16

17

Nidal en Harmina

Nidal vluchtte twee jaar geleden uit Syrië, en is kortgeleden herenigd met zijn gezin. Harmina werkt al vanaf haar vijftiende met vluchtelingen.

“Ik wil verhalen vertellen met mijn foto's”

In Syrië zette Nidal voor zijn werk als civiel ingenieur soms gebouwen op de foto. “Fotograferen voor het fotoproject was veel vrijer. Als ik nu iets zag, iets gekks of iets bijzonders, dan kon ik dat gewoon vastleggen naar eigen idee. Die vrijheid was erg prettig.” Nidal geeft aan verhalen te willen vertellen met zijn foto's. “Ieder kan weer wat anders zien in dezelfde foto.”

Het koppel heeft veel foto's van elkaar gemaakt, ook met de telefoon. Harmina: “Ik heb Nidal op de foto gezet bij het stadhuis in Leeuwarden, waar ‘welkom’ op de muur staat. Hiermee wilde ik tegen hem zeggen: je bent hier welkom.”

“Harmina is mijn Nederlandse zus”

Tijdens het project is een hechte vriendschap ontstaan. “Ik heb Nidal zijn vrouw en kinderen via Facebook leren kennen en dat zit ook helemaal goed.” Nidal noemt Harmina zijn Nederlandse zus.

Nidal Jalabi (58), Harmina Dijkstra (52)
Fotocoach: Margreet van Vossen

Rustom en Thea

Rustom is afkomstig uit Eritrea en woont bijna anderhalf jaar in Leeuwarden. Zijn fotomaatje Thea is voormalig re-integratieconsulent.

“Ik leer graag nieuwkomers kennen”

Thea fotografeerde al veel en het leek haar leuk om nieuwkomers te leren kennen. Rustom maakte wel foto's maar alleen met zijn telefoon. Rustom wilde graag naar een park om te fotograferen. “Ik houd van groen en natuur.” Het koppel is heel vrij te werk gegaan. Daar waren ze het snel over eens.

De fotokeuze voor de expositie ging wat moeizamer, maar over één foto waren ze het direct eens: de foto van hun handen. Met in de hand van Rustom het kruis van Jezus en op de hand van Thea de tekst ‘heb je naaste lief’. “Dit staat symbool voor onze samenwerking.” Het brengt het Eritrees-Orthodoxe geloof van Rustom en Thea's levensfilosofie samen.

“Heel waardevol om hieraan mee te doen”

Thea vertelt dat het project haar heeft gebracht wat ze hoopte. “Ik wist niets van Eritrea. En nu kén ik iemand uit Eritrea! Heel waardevol om hier aan mee te doen”. Rustom vond het leuk om samen te fotograferen en Thea te leren kennen. “We hebben veel Nederlands gesproken dus ik heb goed kunnen oefenen. Ik kijk nu ook anders naar de dingen om mij heen.”

Rustom Kamel Awte (22), Thea de Roos (52)

Tadese en Gerrit

20 | Tadese komt uit Eritrea en woont bijna anderhalf jaar in Leeuwarden. "Ik wilde graag nieuwe mensen leren kennen hier in de stad en meer over fotografie te weten komen."

"We hebben vooral veel gepraat"

Tadese ging er een paar keer samen met fotocoach Gerrit op uit. "We hebben veel foto's gemaakt, maar nog meer hebben we gepraat. En we hebben Eritrees gegeten, erg lekker!" Tadese vertelt dat ze naar het Leeuwarder bos zijn geweest, waar ze 'grote koeien' zagen. Tadese heeft de middelbare school afgerond en is daarna gevlucht. "Ik weet nog niet wat ik nu wil. Wel graag iets met mijn handen, want ik ben niet zo goed in studeren."

"Samenwerken met Nederlanders vond ik het mooiste"

Tadese: "Het mooiste aan het project vond ik het samenwerken met Nederlandse mensen." Gerrit wist eigenlijk niets over Eritrea voordat hij Tadese leerde kennen. "We hebben veel gepraat over hoe het is in zijn thuisland. Wat hebben wij een mazzel hier. En wat kunnen we ons druk maken om veel 'kleinere' dingen dan honger, oorlog en onderdrukking."

Tadese Matiwos Weldu (21)
Fotocoach: Gerrit Panhuis (47)

Tareq, Youssef en Willem

Tareq en Youssef komen uit respectievelijk Damascus en Aleppo in Syrië. Ze leerden elkaar kennen op Nederlandse les en raakten bevriend. Willem woont in Huizum-West en is een echte Leeuwarder.

"Kans om de Nederlandse cultuur te leren kennen"

Voor Tareq en Youssef was het fotoproject een kans om meer in contact te komen met Nederlandse mensen en de cultuur beter te leren kennen. Tareq en Youssef hadden geen ervaring met fotograferen met een camera. Willem heeft alleen een eenvoudige compactcamera. Youssef houdt van de natuur. "Die vind ik mooi en rustig." Tareq fotografeert het liefst mensen.

"Nieuwe vrienden dankzij het project"

Alledrie zijn ze eensgezind over wat het project hen heeft gebracht: nieuwe vrienden! Willem heeft nog een hartenkreet: "Ik vind het schandalig dat deze jongens met hun opleiding en intelligentie niets mogen doen. Ze vervelen zich, kunnen niet aan de slag. Waarom moeten ze wachten?"

Tareq Al Mawed (28), Mohammed Al Youssef El Ali (22),
Willem Hooghiemstra (49)
Fotocoaches: Marleen Holwerda en Robert Twickler (stagiair)

Tesfalem en Bea

Tesfalem kwam drie jaar geleden uit Eritrea en woont nu in Ureterp. Bea is woonachtig in Leeuwarden

“Ze is een beetje mijn tweede moeder”

Voorheen maakte Tesfalem alleen foto's met zijn telefoon. Bea vond fotografie altijd al leuk. Tesfalem zegt veel geleerd te hebben van zijn fotomaatje. “We kennen elkaar inmiddels heel goed hè?”, aldus Bea. Tesfalem: “Ze is een beetje mijn tweede moeder geworden.” Al snel kwamen ze bij ‘zee, strand en water’ als thema, wat volgens Bea ook symbool staat voor vrijheid. Samen zijn ze naar Harlingen en Terschelling geweest.” Tesfalem houdt van de zee. “In Eritrea ontmoette ik mijn vrienden daar.” Diezelfde zee heeft voor hem ook een ‘donkere’ kant. Doelend op de tocht die hij deels via het water heeft moeten afleggen om hier te komen. Bea: “Hij heeft vrienden verloren op zee.” Zijn droom is om automonteur te worden. “Dat gaat wel moeilijk worden.” Bea: “Gelukkig kun je hier heel lang studeren.” En hij wil verder met fotograferen. “Hij mag mijn oude camera hebben, zodat hij lekker verder kan.”

“Nieuwe dingen geleerd over de Nederlandse cultuur”

“Ik vond het erg leuk om meer te weten te komen over Tesfalem's cultuur en achtergrond. Wij realiseren ons soms niet hoe goed wij het hier hebben. Ik denk wel dat ik hem een stukje verder heb geholpen bij zijn integratie.” Tesfalem durft door het project wat meer contact te maken met mensen. “En ik heb allerlei nieuwe dingen geleerd over de Nederlandse cultuur.”

Tesfalem Girmay Gebrehiwet (25), Bea Walma (61).
Fotocoach: Gretha Wijbenga

Wasim en Laura

Wasim komt uit Syrië en woont sinds twee jaar in Leeuwarden. Hier leerde hij Laura kennen, met wie hij een relatie kreeg. Laura's moeder vertelde hen over het Participatieproject

“Waarom overal foto's van maken?”

Wasim had geen enkele ervaring met fotografie, behalve wat kiekjes met zijn telefoon. “Ik wist eerst niet of ik wel mee wilde doen. Waarom zou je overal foto's van maken?” Eenmaal van start bleek Wasim de meest fanatieke van het stel. Laura: “Wasim stapt gewoon op iemand af. Hij heeft meer lef dan ik.” Wasim is zelfs zó enthousiast geworden dat hij verder wil in de fotografie. “Misschien wil ik wel portretfotograaf worden.” Laura heeft meer met abstracte fotografie. Ze fotografeert graag voorwerpen, gebouwen, dieren en natuur.

“We hebben elkaar nog beter leren kennen”

“Door samen op pad te gaan hebben we weer andere kanten bij elkaar ontdekt. Ik heb Wasim nog beter leren kennen.” Wasim: “Eerder snapte ik niet wat Laura zo aantrok in fotografie. Nu vind ik het zelf ook heel interessant en heb ik er een nieuwe hobby bij”. Laura: “Hij heeft gewoon talent.”

Wasim Hussein (38), Laura Groeneveld (21)
Fotocoach: Frieda van Akker

